

Onderwerp

Vaststellen lumpsumbudget 2023 Buurtteams Volwassenen en Buurtteams Jeugd en Gezin

Opsteller	Mahmut Erciyas en Leonie Braks	Behandeldatum	13 december 2022
Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg	Status	Openbaar
Portefeuillehouder	G. Visser		

Advies

1. Het lumpsumbudget voor de Buurtteams Volwassenen ten behoeve van Stichting Buurteamorganisatie Volwassenen Nijmegen voor 2023 vast te stellen op € 10.650.000.
2. Het lumpsumbudget voor de Buurtteams Jeugd en Gezin ten behoeve van Stichting OIDOS voor 2023 vast te stellen op € 10.834.000
3. Begrotingswijziging BW-01863 vast te stellen. In de begrotingswijziging zijn drie incidentele verschuivingen tussen taakvelden binnen het programma Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg opgenomen voor 2023. Van taakveld 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ verschuift er € 559.933 naar taakveld 6.2 Wijkteams. Van taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- verschuift er € 409.000 naar taakveld 6.2 Wijkteams. Van taakveld 6.82 Geëscaleerde zorg 18- verschuift er € 135.000 naar taakveld 6.2 Wijkteams.
4. De brief aan de gemeenteraad over de financiering van de Buurtteams Volwassenen en de Buurtteams Jeugd en Gezin - met daarin een inhoudelijke terugblik op 2022 en vooruitblik op 2023 - vast te stellen.
5. De reactie op het advies van de adviescommissie Kleurrijk Samenleven Nijmegen over het cliëntervaringsonderzoek pgb's vast te stellen.

Aanleiding

Sinds 1 juli 2021 zijn de Buurtteams Jeugd en Gezin en sinds 1 januari 2022 de Buurtteams Volwassenen actief in Nijmegen als eerste lijnsorganisaties die tot doel hebben om indicatievrije basishulp te bieden aan onze inwoners en om - indien geïndiceerde zorg een passendere oplossing is - toe te leiden naar deze vorm van zorg. Beide Buurtteams hebben daartoe, na een gunning te hebben gekregen op basis van een aanbesteding, een langjarige overeenkomst met ons gesloten: Stichting OIDOS voor Buurtteams Jeugd en Gezin en Stichting Buurteamorganisatie Volwassenen Nijmegen voor de Buurtteams Volwassenen. De overeenkomst biedt jaarlijks mogelijkheden om via een herzieningsproces aanvullende afspraken te maken met betrekking tot de te leveren prestaties en bijbehorende budgetten.

Beoogde impact

Beide Buurtteams dragen bij aan meerdere ambities en doelen, maar sluiten primair aan bij de volgende elementen uit de doelenboom van de stadsbegroting 2023:

Ambitie

We zorgen dat inwoners eigen regie kunnen voeren over hun leven, gezin en gezondheid en actief deel kunnen nemen aan de maatschappij. Men heeft respect voor elkaar en ondersteunt elkaar.

Doelen

- We zorgen dat volwassenen dichtbij en deskundig worden ondersteund als zij problemen ervaren met zelfredzaamheid en participatie in de samenleving.
- We zorgen dat kinderen en hun ouders dichtbij en deskundig worden ondersteund als zij problemen ervaren met opvoeding, ontwikkeling, zelfredzaamheid en participatie in de samenleving.

Activiteiten

- We hebben in ieder stadsdeel een Buurtteam Volwassenen en een ouderenadviseur.
- We sturen planmatig op de opdracht aan de Buurtteams Jeugd en Gezin. We zien dit als een permanent proces van wederzijds ervaren, leren en doorontwikkelen en passen jaarlijks onze doelen en ambities aan in aansluiting op deze cyclus.

Argumenten

1.1 Het lumpsumbudget voor de Buurtteams Volwassenen is tot stand gekomen op grond van een zorgvuldig proces van herziening.

We hebben met de Buurtteams Volwassenen vier herzieningsgesprekken gevoerd waarin we de diverse aspecten uit het herzieningsmodel van de offerte-aanvraag hebben door gesproken. Zoals de huidige en te verwachten ontwikkeling van het aantal trajecten, de caseload, de formatie, de daling van geïndiceerde begeleiding en de financiële situatie van de Stichting Buurtteams Volwassenen Nijmegen. De belangrijkste parameter voor de bepaling van het budget voor 2023 is het tempo van de daling van de geïndiceerde begeleiding in 2022. Vanwege de overdracht van cliënten door een aantal aanbieders in het begin van het jaar, daalde in januari 2022 het aantal cliënten met geïndiceerde begeleiding meteen met 14% ten opzichte van januari 2021. Vanaf februari 2022 is het aantal cliënten met een indicatie voor Wmo-begeleiding gemiddeld met 3% per maand gedaald. Deze trend hebben we doorgetrokken naar 2023. Hiermee komen we eind 2023 uit op 80% cliënten minder (ruim 2.700 op jaarbasis) met een indicatie voor begeleiding. Dit betekent dat we het einddoel - 20% verwijzingen naar aanvullende zorg - in 2 in plaats van 3 jaar behalen.

We zien tot nu toe dat de procentuele daling van het aantal cliënten ongeveer even groot is als de daling van de kosten. Terwijl we eerder aannamen dat 80% daling van cliënten gepaard zou gaan met 60% daling van de uitgaven, omdat aanvullende zorg vaak intensiever is. Ook hebben we andersom getoetst hoeveel formatie de Buurtteams Volwassenen nodig hebben om tussen 2.500 en 3.000 cliënten zelf kortdurend of langdurig te gaan ondersteunen. Per saldo zijn we op basis van de optelsom van bovenstaande gegevens uit gekomen op een bedrag € 10.650.000.

2.1 Het lumpsumbudget voor de Buurtteams Jeugd en Gezin is tot stand gekomen op grond van een zorgvuldig proces van herziening.

Met de Buurtteams Jeugd en Gezin zijn, aan de hand van het herzieningsmodel, meerdere gesprekken gevoerd over de hoogte van het lumpsumbudget en de daarbij behorende prestaties. Daarbij is uiteraard teruggeblikt en vooruitgeblikt.

We zien dat de Buurtteams Jeugd en Gezin een robuuste positie hebben gekregen in het netwerk. Het aandeel van de Buurtteams Jeugd en Gezin in het totaal aantal verwijzingen

naar de jeugdhulp groeit, waarbij het aandeel van vooral jeugdartsen en huisartsen daalt. Dit is conform de bedoeling. De wachttijden van de Buurtteams Jeugd & Gezin zijn na de zomervakantie sterk teruggebracht: in oktober kreeg twee derde van de gezinnen binnen veertien dagen een kwalitatief intakegesprek. Stedelijk is de gemiddelde wachttijd sinds augustus vijftien dagen. De absolute wachtlijst betreft 40 gezinnen, waar deze voor het zomerreces 160 gezinnen telde. Op basis van de gerealiseerde uitstroom zien we dat een derde van de gezinnen zonder verwijzing naar de aanvullende zorg wordt geholpen.

De substitutie van geïndiceerde begeleiding naar indicatievrije basishulp verloopt niet zo snel als bij de Buurtteams Volwassenen. Positief is dat de trend van voortdurende stijging in het aantal cliënten met begeleiding vanaf 2018 tot stilstand is gebracht. Sinds de start van de Buurtteams Jeugd en Gezin zien we een licht dalende trend in het aantal unieke gedeclareerde cliënten begeleiding en ook een dalende tendens in het gemiddeld aantal uren dat per cliënt wordt gedeclareerd.

De oorzaken van de minder expliciete verplaatsing van geïndiceerde begeleiding naar basishulp bij jeugd en gezin zijn divers. De druk op gezinswerkers was groot vanwege wachtlijsten bij zorgaanbieders en capaciteitsproblemen bij veiligheidspartners. Ook waren de verloopcijfers relatief hoog. De achtergrond van dit verloop ligt in een zeer krappe arbeidsmarkt en het gegeven dat sommige gezinswerkers na verloop van tijd hebben geconcludeerd dat de generalistische manier van werken niet bij hen past. Resultaat van deze ontwikkelingen was dat de Buurtteams Jeugd en Gezin met relatief hoge caseloads (één gezinswerker op achttien tot twintig gezinnen) hebben moeten werken, die te weinig ruimte boden voor het zelf bieden van begeleiding en voor leren en ontwikkelen. Begeleiding omvat in het jeugddomein bovendien - anders dan bij de Wmo - een veelheid aan zorgvormen, waarvan sommige niet zijn te bieden door de Buurtteams Jeugd en Gezin. Voorbeelden daarvan zijn zorg binnen het onderwijs of de kinderopvang en respijtzorg. Het speelveld is ook complexer, omdat de Buurtteams Jeugd en Gezin niet de enige verwijzers zijn en met tal van samenwerkingspartners hebben te maken. Op dit moment loopt een onderzoek naar de aard en omvang van de subdisciplines binnen begeleiding. Daarop gaan we samen met de Buurtteams Jeugd en Gezin een strategie enten om het aantal cliënten in de aanvullende zorg verder te reduceren. Daarbij kijken we wat de Buurtteams redelijkerwijs zelf kunnen overnemen, en op welke begeleidingsvormen een andere strategie noodzakelijk is.

In 2023 willen we een duidelijke vermindering in het aantal verwijzingen naar begeleiding vanuit de Buurtteams Jeugd en Gezin zien en meer gezinnen die met basishulp worden ondersteund. Afsproken is dat minstens 200 cliënten minder naar begeleiding worden verwezen. Dit gaan we realiseren door het lumpsumbudget te baseren op een lagere caseload (1 op 13 gezinnen) en een verdeling van 70% cliëntgebonden en 30% niet-cliantgebonden uren.

Het lumpsumbudget ter hoogte van € 10.834.000 is gebaseerd op bovenstaande aannames. Het stelt de organisatie in staat om te groeien van 102 fte naar 119 fte. In dit totaalbedrag zit een incidenteel bedrag van € 135.000,- voor de landelijke pilot Toekomsttuin Kind en Jeugdbescherming Dukenburg.

3.1 De begrotingswijzing is noodzakelijk voor een sluitende dekking van de ter beschikking gestelde lumpsumbudgetten.

Voor een toelichting wordt verwezen naar de financiële paragraaf.

4.1 Met de raadsinformatiebrief informeren we de gemeenteraad over het ter beschikking gestelde lumpsumbudget voor 2023 voor beide Buurtteams

In de brief wordt de raad geïnformeerd over de prestaties van de Buurtteams tot nu toe, de beoogde prestaties en ontwikkelingen in 2023 en de gemaakte budgettaire afspraken. Als bijlagen zijn bij de brief de factsheets van de cliëntervaringsonderzoeken Wmo en jeugdhulp 2021 gevoegd.

5.1 De adviescommissie Kleurrijk Samenleven Nijmegen heeft een ongevraagd advies gericht aan het college naar aanleiding van het cliëntervaringsonderzoek PGB.

De commissie adviseert onder meer bij toekomstige onderzoeken de ervaring van mensen met verschillende achtergronden inzichtelijk te maken en informatie in begrijpelijke taal en verschillende talen op te stellen. In bijgevoegde brief reageert het college op het commissieadvies.

Kanttekeningen

De inhoudelijke en financiële aannames zijn gemaakt op basis van de huidige kennis, ervaringen en inzichten. We weten dat zorggebruik sterk wordt beïnvloed door veranderlijke factoren als rijksbeleid, de arbeidsmarkt, de beslissingen van andere wettelijke verwijzers en sociaal-economische omstandigheden.

Financiën

Bij de aanbestedingen zijn aannames gedaan over de verschuiving van aanvullende zorg (tweede lijn) naar basishulp door buurtteams (eerste lijn). Met deze verschuiving zijn ook de budgetten stapsgewijs verschoven. Het herzieningsmodel biedt de mogelijkheid om het budget te herijken naar de actuele situatie .

Buurtteams Volwassenen

Op basis van het herzieningsmodel hebben we diverse herzieningsgesprekken gevoerd met Buurtteams Volwassenen. De herzieningsgesprekken hebben geresulteerd in een lumpsumbudget van € 10.650.000 voor 2023. Er staat op dit moment € 9.255.067 in de begroting voor Buurtteam Volwassenen: een verschil van € 1.394.933 met het voorgestelde lumpsumbudget. Buurtteams Volwassenen draagt zelf minimaal € 835.000 bij vanuit het overschot van de lumpsum van 2022. Dat betekent dat er vanuit het taakveld Maatwerkdienstverlening 18+ € 559.9331 verschoven moet worden vanuit de aanvullende zorg naar Buurtteams Volwassenen.

Het ontwikkelbudget Buurtteams Volwassenen voor 2023 bedraagt € 120.000. Dit wordt gedekt uit het overschot van 2022.

Deze middelen verschuiven binnen het programma Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg van taakveld 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+, deelproduct ambulante trajecten (61296) naar taakveld 6.2 Wijkteams, deelproduct BBT Volwassenen (61416).

Buurtteams Jeugd en Gezin

Via het herzieningsmodel hebben we het herzieningsgesprek gevoerd met Buurtteams Jeugd & Gezin. In het herzieningsgesprek is een lumpsumbudget voorgesteld van € 10.834.000 voor 2023. Er staat op dit moment € 10.290.000 in de begroting voor de Buurtteams Jeugd & Gezin. Voor de landelijke pilot Toekomsttuin Kind en Jeugdbescherming Dukenburg van € 135.000 is separate dekking. Dat betekent dat er vanuit het taakveld Maatwerkdienstverlening 18- € 409.000 budget verschoven moet worden vanuit de aanvullende zorg naar Buurtteams Jeugd & Gezin.

Deze middelen verschuiven binnen het programma Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg van taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-, deelproduct dagbesteding en ambulante trajecten (61476) naar taakveld 6.2 Wijkteams, deelproduct BBT Jeugd & Gezin (61415).

Het bedrag van € 135.000 kan worden gedekt uit de middelen die bestemd zijn voor jeugdbescherming (deelproduct 61468). Deze middelen verschuiven binnen het programma Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg van taakveld 6.82 Geëscaleerde zorg 18- naar taakveld 6.2 Wijkteams.

Vervolg

De afspraken die gemaakt zijn met beide Buurtteams rondom de lumpsumbudgetten en de inhoudelijke prestaties worden vastgelegd in addenda. Het gaat om privaatrechtelijke overeenkomsten. De concernmanager Maatschappelijke Ontwikkeling is bevoegd om deze addenda te ondertekenen.

Als opdrachtgever monitoren en bespreken we ontwikkelingen bij en prestaties van beide Buurtteams nauwgezet. Daartoe onderhouden we korte (bijna dagelijkse) lijnen en voeren we periodieke, formele voortgangsgesprekken waarin contextuele trends, financiële ontwikkelingen en de voortgang op de prestaties worden besproken.

Bijlage(n)

- Begrotingswijziging BW-01863
- Raadsinformatiebrief
- Cliëntervaringsonderzoeken (CEO's) Wmo en Jeugdhulp 2021 – bijlage bij raadsinformatiebrief
- Advies en reactie op advies KSN over CEO pgb's